

Mire Mladenovski

A

M

Ključno pitanje:

U kojoj je mjeri atentat riješio problem Aleksandrove diktature?

T

Atentat na kralja Aleksandra je važan trenutak u povijesti Jugoslavije. Taj trenutak predstavlja prekretnicu u zemlji. Atentat je bio prekriven velom tajni i postoje različite teorije o tome tko stoji iza ubojstva. Također je vrlo kontroverzna i osjetljiva tema. Osim toga tu je i pitanje opravdanosti atentata, kao i koji su ciljevi postignuti ovim činom.

I č :

Razumijevanje razloga za ubojstvo kralja Aleksandra I., kako su taj događaj shvatili oni koji su u njemu sudjelovali i kakva su bila očekivanja i rezultati atentata.

1. Učenici će ocijeniti razloge za ubojstvo kralja Aleksandra.
2. Analiza izvora i njihovo uspoređivanje.
3. Učenici će uvidjeti značaj kraljeva ubojstva za budući razvoj Jugoslavije.

C :

Kritičko razumijevanje složene prirode prošlosti i podizanje svijesti o potrebi kritičkog razmišljanja i multiperspektivnog pristupa u bavljenju povjesnim događajima.

č

K 1 – Grupni rad

Zadatak je poredati kronološki sedam značajnih događaja vezanih za Kraljevinu Jugoslaviju. Uza svaki događaj mora stajati datum, naziv, pisani izvor i vizualni izvor koji se odnosi na njega.

Rad je u grupama i svaka grupa ima isti zadatak. Svaka grupa predstavlja rezultat svoga rada pred drugim grupama.

Svaka grupa (ima ih 4 ili 5) prima isti skup materijala za kreiranje lente vremena.

- Stvaranje Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca
- Atentat na Stjepana Radića
- Šestosiječanska diktatura
- Atentat na kralja Aleksandra

K 2 - „Oluja mozgova“ na temu atentata

Nastavnik piše ključne dobivene pojmove na ploču.

Zadatak je napisati novinski članak koji sadrži sve pojmove koji su zapisani na ploči.

Preporučeni videomaterijal za korak 3:

<http://www.youtube.com/watch?v=SrruCOZwxKA>

Zadatak 1

K Š !

- Koji su glavni događaji u političkom životu Jugoslaviju prije i poslije ubojstva kralja Aleksandra?
- Zadatak je kronološki svrasti dokumenta na način da svaki događaj sadrži datum, naslov, tekstualni opis događaja i fotografiju
- Svaka skupina (4 ili 5) dobiva isti set materijala za izradu kronološke trake

S K SHS	A R Ć	Š č	A A
1934	1929	1918	1928
			
			
Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca stvorena je 1918. spajanjem privremene Države Slovenaca, Hrvata i Srba, koja se sastojala od teritorija raspadnutog Austro-Ugarskog Carstva, s otprije nezavisnom Kraljevinom Srbijom te bivšom Kraljevinom Crnom Gorom.	Kralj Aleksandar ubijen je u Marseilleu 9. 10. 1934. zajedno s francuskim ministrom vanjskih poslova Louisom Barthouom tijekom službenog posjeta Francuskoj.	Hrvatski političar i osnivač Hrvatske seljačke stranke (HSS), Stjepan Radić, ubijen je u Narodnoj skupštini u Beogradu. Ubio ga je srpski političar Puniša Račić.	Uspostavljena je diktatura kralja Aleksandra u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca. Trajala je od 6. siječnja 1929., kada je kralj raspustio Narodnu skupštinu i preuzeo kontrolu nad državom. Ime države promijenjeno je u Kraljevina Jugoslavija.

Zadatak 2

O O J ! A !

Zadatak je analizirati političku situaciju u Jugoslaviji 30-ih godina 20. stoljeća s gledišta kralja, Ustaškoga pokreta i VMRO. Svaka grupa, pred ostalima, objašnjava različite stavove. Nakon toga slijedi diskusija. Svaka grupa (ima ih 3) dobiva drugi komplet materijala.

Izvor 1

PROGLAS KRALJA ALEKSANDRA, 6. č 1929.

...Nastupio je as, kad izme u Naroda i Kralja ne mo e i ne smije biti vi e posrednika...

Parlamentarni red i sav na politi ki ivot dobivaju sve vi e negativno obilje je, od ega Narod i Dr ava imaju za sada samo tete. Sve korisne ustanove u na oj Dr avi, njihov napredak i razvitak cjelokupnog na eg narodnog ivota dovedeni su time u opasnost.

Od takvog nezdravog politi kog stanja u zemlji stradava ne samo unutarnji ivot i napredak, nego i sreivanje i razvijanje vanjskih odnosa na e Dr ave, kao i ja anje na eg ugleda i vjerodostojnosti u inozemstvu.

Parlamentarizam, koji je kao politi ko sredstvo po tradicijama od Moga nezaboravljenoga Oca ostao i Moj ideal, po ele su zasljepljene politi ke strasti zloupotrebljavati u tolikoj mjeri da je postao smetnja za svaki plodni rad u Dr avi. alosni razdori i doga aji u Narodnoj skup tini pokolebali su kod Naroda vjeru u korisnost te ustanove. Sporazumi, pa i najobi niji odnosi izme u stranaka i ljudi, postali su apsolutno nemogu i.

Umjesto da parlamentarizam razvija i ja a duh narodnog i dr avnog jedinstva, on, ovakav kakav jest, po inje dovodi do duhovnog rasula i narodnog razjedinjavanja. Moja je sveta du nost da svim sredstvima uvam Dr avno i Narodno jedinstvo. I ja sam odlu an da ovu du nost bez kolebanja ispunim do kraja.

uvati jedinstvo narodno i cjelinu dr avnu, to je najvi i cilj Moje Vladavine, a to mora biti i najve i zakon za Mene i svakoga. To Mi nala e Moja odgovornost pred Narodom i pred povije u. To Mi nala e ljubav prema Domovini i pjetjet prema bezbrojnim dragocjenim rtvama, koje pado e za taj ideal.

Tra iti lijeka u tom zlu u dosada njim parlamentarnim promjenama vlade ili u novim zakonodavnim izborima, zna ilo bi gubiti dragocjeno vrijeme u uzaludnim poku ajima koji su nam ve odnijeli nekoliko posljednjih godina. Mi moramo tra iti nove metode rada i kr iti nove putove...

Radi toga odlu io sam i odlu ujem da Ustav Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca od 28. lipnja 1921. godine prestane va iti. Svi zemaljski zakoni ostaju na snazi dok se prema potrebi Mojim Ukazom ne ukinu. Na isti na in donosit e se ubudu e novi zakoni. Narodna skup tina izabrana 11. studenoga 1927. godine raspu ta se.

Službene novine Kraljevine SHS, 6. siječnja 1929.

Izvor 2

PAKT BALKANSKOG SPORA MA, č 1934.

lan 1.

Jugoslavija, Gr ka, Rumunjska i Turska jam e uzajamno sigurnost svih svojih balkanskih granica.

lan 2.

Visoke Strane ugovornice obvezuju se da e se sporazumijevati o mjerama koje se imaju poduzimati pri pojavi eventualnih slu ajeva koji mogu zadirati u njihove interese kao to su oni definirani ovim sporazumom. One se obvezuju da ne e poduzimati nikakvu politi ku akciju naspram ma koje druge balkanske zemlje koja nije potpisnica ovog sporazuma bez prethodnog uzajamnog obavje tavanja i da ne e primiti na sebe nikakvu politi ku obvezu naspram ma koje druge balkanske zemlje bez pristanka ostalih Strana ugovornica.

lan 3.

...On e biti otvoren svakoj balkanskoj zemlji ije e pristupanje biti predmet blagonaklonog ispitivanja od strane Strana ugovornica i postati stvarno im ostale zemlje potpisnice budu potpisale svoj pristanak.

Službene novine, 1934., br. 145-XXXVIII.

http://www.rastko.rs/istorija/diplomatija/pbs_s.html 19. srpnja 2013.

Ante Pavelić bio je odvjetnik i poznati političar u Kraljevini Jugoslaviji, poznat po svojim nacionalističkim uvjerenjima, naročito o nezavisnoj Hrvatskoj. U razdoblju 1927. – 1929. bio je član Narodne skupštine, gdje je izražavao svoja uvjerenja o nezavisnosti Hrvatske. Pozivao je Hrvate na oružanu pobunu protiv Jugoslavije, a nakon što je kralj Aleksandar uveo diktaturu 6. siječnja (1929.), Pavelić je pobegao u Italiju gdje je osnovao Ustašu – Hrvatski revolucionarni pokret. U početku je to bio hrvatski nacionalistički pokret s ciljem stvaranja nezavisne Velike Hrvatske oružanom pobunom. Listopada 1934. planirao je atentat na kralja Aleksandra.

Ustaše

Ante Pavelić

Izvor 1

STA HR ATSKOG OSLOBODILAČKOG POKRETA

...Zada a pokreta: Usta a, hrvatski oslobodila ki pokret, ima zada u, da svima sredstvima — pa i oru anim ustankom — oslobodi spod tu inskog jarma Hrvatsku, da ona postane *potpuno samostalna i nezavisna država* na cijelom svom narodnom i povjesnom podru ju. Kada bude taj cilj postignut, usta ki e pokret svima sredstvima braniti dr avnu samostalnost Hrvatske i narodnu osebujnost hrvatskog naroda; borit e se za to, da u hrvatskoj dr avi bude uvijek vladao samo hrvatski narod, pa da on bude potpun gospodar svih stvarnih i duhovnih dobara u svojoj zemlji, napredno i pravedno ure enoj u duhu usta kih na el...

F. Ćulinović, *Dokumenti o Jugoslaviji: Historijat od osnutka zajedničke države do danas*, 1968, str. 299.

Izvor 2

NAČELA HR ATSKOG STAŠKOG POKRETA, 1933.

Hrvatski narod imade pravo svoju vrhovni ku (suverenu) vlast u svojoj vlastitoj Dr avi Hrvatskoj na cijelom svome narodnom i povjesnom podru ju o ivotvoriti, tj. svoju potpunu samostalnu i Nezavisnu Hrvatsku Dr avu opet uspostaviti. Tu uspostavu imade pravo izvr iti svim sredstvima, pa i silom oru ja... Hrvatski narod ima svoje vrhovni ko pravo (suverenitet) po kome on jedini ima vladati u svojoj dr avi i upravljati sa svim svojim dr avnim i narodnim poslovima.

U hrvatskim narodnim i dr avnim poslovima u samostalnoj i Nezavisnoj Dr avi Hrvatskoj ne smije odlu ivali nitko, tko nije pokoljenjima i po krvi lan Hrvatskoga naroda, te isto tako ne smije o sudbini hrvatskoga naroda i Hrvatske Dr ave odlu ivali ni jedan strani narod, ni dr ava...

http://hr.wikisource.org/wiki/Načela_Hrvatskog_ustaškog_pokreta (19. srpnja 2013.)

Izvor 3

MEMORAND M A G STA KOŠ TIĆA I J RJA KRNJE IĆA LIGI NARODA

...Na cijelom hrvatskom *državnom* teritoriju uveden je apsolutisti ki re im *srpskog kralja*, koji *hrvatskom narodu* uskra uje primarna narodna prava, koja su ina e osigurana svakomu narodu. Tako je zabranjena uporaba imena hrvatskog naroda, koji je priznat u me unarodnim ugovorima kao me unarodni faktor, te koji se nije odrekao niti svojeg imena niti svoje egzistencije u zajednici naroda. Zabranjeni su hrvatski grb i zastava hrvatska. Raspu tena su i dapa e zabranjena hrvatska kulturna i znanstvena dru tva. Istisnut je *hrvatski jezik* iz kola i javnih slu bi. Krivotvorena je i brisana povijest u kolskim knjigama. Nastoji se zaustaviti kulturni napredak hrvatskog naroda, da se narodu otu e hrvatske generacije, pa da im se otu i cijelokupna hrvatska pisana literatura. Zapostavlja se *hrvatska vjera*, a o te uju se *grobovi* (npr. u Zagrebu 1. studenoga 1929.). Samovoljno su hrvatske zemlje razdrobljene i istodobno podvrgnute *srpskoj prevlasti*. Zabranjeni su historijski dr avni nazivi, n. pr. Hrvatska i Bosna. Samovoljno su raspisani porezi i druga javna podavanja, koji se silovito utjeruju i bez kontrole tro e ve inom u *Srbiji*.

2. Pomo u neograni ene apsolutisti ke sile nastoji se iz svijeta maknuti hrvatsku narodnu parlamentarnu reprezentaciju, premda je ova reprezentacija — usprkos raznih progona i nasilja — bila pod vodstvom Stjepana Radi a birana kod svih dosada njih izbora (28. studenoga 1920., 18. o ujka 1923., 8. velja e 1925. i 11. rujna 1927.). Bez obzira na du u hrvatskog naroda i na njegovu jasno izra enu volju nastoji se reprezentacija zamijeniti funkcionerima, koji su hrvatskom narodu imenovani po apsolutisti kom kralju *Srbije*.

F. Ćulinović, *Dokumenti o Jugoslaviji: Historijat od osnutka zajedničke države do danas*, 1968, str. 299-300.

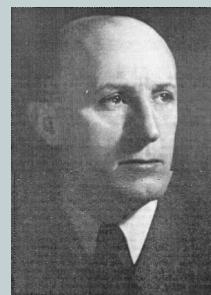
VMRO je makedonska organizacija osnovana još 1893. godine. Njezina je osnovna ideja bila stjecanje autonomije u okviru Osmanskoga Carstva kao prijelazne faze k stvaranju neovisne makedonske države.

Komiti - vojna postrojba VMRO-a

Tijekom vremena došlo je do njezine podjele na dva dijela: VMRO (ujedinjena) i VMRO (vrhovistička).

Dok se VMRO (ujedinjena) zalagala za stvaranje makedonske države kao države makedonskoga naroda, VMRO (vrhovistička), predvođena Vančom Mihajlovim, zagovarala je stvaranje neovisne države Makedonije kao druge bugarske države, odnosno države bugarskoga naroda. To je dovelo do velikih nesuglasica između ovih dviju organizacija koje nose isto ime. Nesuglasice su bile popraćene brojnim ubojstvima i atentatima.

Ivan (Vančo) Mihajlov

Izvor 1

Ja u potpunosti razumijem za to su Makedonci ranije govorili o autonomiji. U to vrijeme cijela Makedonija bila je pod osmanskom vlašću; prema tome, mogla je postojati u okviru velike turske države s autonomnim statusom. Međutim, od 1912. mogla je truditi samo nezavisnost. Inače bi bila stavljena pod vlast tri različite strane, u tri različite države, iscjepkana kao mala Poljska. U takvom svom položaju izgubila bi cijelokupan svoj teritorij... Ne bi ponijela svoje ime ni u jednom od tri dijela – jedan bi bio Sjeverna Grčka, drugi Jug na Srbija, itd... Makedonski pokret pridržava se ovdje izloženih ideja već duge od pola stoljeća. On podržava sve oslobođenje krugove u inozemstvu. Mislimo da bi ideja o nezavisnoj Makedoniji i balkanskom pomirenju trebala biti prihvatljivija danas, kada se tako uporno razmatra potreba za mirom i jedinstvom u Evropi.

Makedonija. Švicarska Balkana, Ivan Mihajlov, St. Louis, 1950

Izvor 2

Što?

ini se da u središtu Europe, jedva 48 sati vlakom od Lionskoga kolodvora u Parizu, postoji organizacija koja je jača od države koja djeluje na tom teritoriju. Ta organizacija posjeduje svoj teritorij, svoje novine, svoju policiju i svoje sudstvo. Skuplja danak, dobiva novac iz inozemstva, osuđuje na smrt prema vlastitim moralnim vrijednostima. Ta strana je organizacija suvereno vlada jednim dijelom zemlje i službeni vlada ne vodi ni unutarnju ni vanjsku politiku koja nije u suglasnosti sa shvatanjima ove organizacije. To je natjeralo Jugoslaviju da postavi bodljikavu granicu na granici i da podstraže u stvari eljezni ke pruge i mostove kao da su u ratnom stanju. Te i takve stvari radi Unutarnja makedonska revolucionarna organizacija – VMRO.

Albert Londré, Komitaji, Terorizam na Balkanu, Skopje, 1996

Izvor 3

S... Š

Travnja 1929. Makedonski nacionalni komitet pod kontrolom Mihajlova i hrvatski predstavnik potpisali su Deklaraciju o suradnji i stvaranju Nezavisne Države Hrvatske i Nezavisne Makedonije kao druge bugarske države. Zajedni komitaci hrvatskih i makedonskih snaga izvršili su 9. 10. 1934. atentat na kralja Jugoslavije Aleksandra I. Karađorđevića. Bugarska vlada, na skalu s Kionom Georgijevim, odlučila je krajem 1934. raspustiti VMRO, nakon čega je ona pod vodstvom Mihajlova nastavila djelovati u inozemstvu. Bili su u vezi s nacistima i profašističkim snagama u Njemačkoj, Italiji, Mađarskoj i Hrvatskoj te djelovali do kraja 2. svjetskog rata.

Zoran Todorovski, VMRO 1924 - 1934, Skopje, 1997

Zadatak 3

N š č T A ?

Počinjemo s gledanjem kratkoga filma o ubojstvu ili „olujom mozgova“ o ubojstvu kralja Aleksandra. Svaka grupa dobiva ulogu određenog novinara koji izvješće o kraljevu ubojstvu. Članak mora sadržavati i predviđanje posljedica koje mogu uslijediti nakon ubojstva (rat, demokracija, nova diktatura...).

Moguće uloge su sljedeće (svaki nastavnik nezavisno odabire uloge za učenike):

- Novinar koji piše za međunarodne novine (npr. francuske, njemačke...)
- Novinar koji piše za list iz Srbije.
- Novinar koji piše za list iz Hrvatske.

Nakon završetka ovog zadatka čitaju se članci i komentira njihov sadržaj pronalazeći sličnosti i razlike te razloge za to.

Svaka grupa (ima ih 3) dobiva drugi komplet materijala.

Pitanjem dajte moguća predviđanja izvještaja: Rat, demokracija, nova diktatura...

Izvor 1

Kralj Aleksandar ubijen je u Marseilleu 9. 10. 1934. zajedno s francuskim ministrom vanjskih poslova Louisom Barthouom tijekom službenog posjeta Francuskoj. Kralj je putovao je u Francusku u cilju jačanja obrambenoga saveza protiv nacističke Njemačke. Kraljeva pogibija duboko je potresla cijelu Jugoslaviju, a stotine tisuća ljudi do le su odati posljednju poastdu pogrebne povorke kroz zemlju do kraljevske grobnice na Oplencu. Kralj Aleksandar I. sahranjen je u mauzoleju crkve sv. Duh-a koju je izgradio Petar I. U znak priznanja za njegova najveća dostignuća, Narodna skupština i Senat Kraljevine Jugoslavije proglašili su ga za Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja.

*Službena internetska stranica srpske kraljevske obitelji,, http://www.royalfamily.org/index.php?43.en_hm-king-alexander-i-of-yugoslavia
(19. srpnja 2013.)*

Izvor 2

K M 9. 10. 1934. š S M č,
"I" "

Marseille je treptao u opremu veselju, oki en zastavama, trikolorima istih boja – plava, bijela i crvena. Poredane vodoravno, boje obilje uju jugoslavensku trobojnicu, a iste boje, ali uspravno stavljene, to je francuski trikolor. Njima su ne samo ulice u centru grada, već i predgrađa a bila ukrašena. Bio je to dan radosti u tipu no mediteranskog raspolaženja, svima su bili razdražani. Restorane na glavnoj marsejkoj prometnici, na Aveniji La Canebière, i po okolnim ulicama ispunjila je bu na razdražana masa naroda. A duž cijelog predviđenog kraljevog puta – od Stare luke do Spomenika ratnicima sa Solunskog fronta – prozori i balkoni ispunjeni su grozdovima ljudi, ena, djece.

francuske novine "Illustration", 9. listopada 1934.

Izvor 3

H M č Ć M .

Za glavnog vođu grupe atentatora Pavelić je postavio Eugena Didu Kvaternika. Atentatori su se pripremali u mjestu Jankapuzsta u Mađarskoj pa su krivotvoreni austrijskim i mađarskim putovnicama stigli u Francusku. U mađarskoj su se pridružili Didi Kvaterniku koji je bio u pratinji makedonskog lana VMRO, zvanog „Vlado Voza“. VMRO je svakako održavao dobre odnose s ustaškom organizacijom radi zajedničkog cilja – uništavanja Jugoslavije. Zbog toga je (VMRO) slala svoje lanove kao instruktore za gerilske akcije. „Vlado Voza“ bio je jedan od njih.

Prema: Hrvoje Matković, Povijest Nezavisne Države Hrvatske.

Povijest Jugoslavije : 1918-1991 : hrvatski pogled, 1998. Naklada Pavičić

Izvor 4

H

Hrvati nisu imali iskustva u zavjereni kim aktivnostima. Zato su izrazili dobrodošlicu pomoći i njihove makedonske braće, koja je već gotovo pola stoljeća ivjela i borila se u atmosferi terora i zavjera. Kada je Ante Pavelić posjetio Bugarsku 1929., otvarao je u Makedoniju da se sretne s Ivanom Mihajlovićem. Oba lidera su se toplo pozdravili i sjeli da razrade detalje zajedničkog rata protiv kralja Aleksandra. Pavelić je zamolio makedonskog vođu da "posudi" ustaške elite teroriste i konspiratore. Jedan od onih koji je Mihajlović poslao bio je budući ubojica kralja Aleksandra Vladimir (Vlado) Georgijević, ermozemski. On je bio jedan od Mihajlovićevih omiljenih ubojica jer je uspio obaviti velik broj zadataka. Mihajlović je 15. 7. 1932. zaglio ermozemskog prilikom opratne tanje. „Sada idu kod naše braće Hrvata“, rekao je. „Borba je ista, samo je boji te različiti. Neprijatelj je isti.“

Stojan Hristov: Heroji i ubojice, 1936.

Izvor 5

U svojim memoarima Ivan Mihajlov je zapisao da je Vladu ernozemskog upoznao 1922. i da je njegovo pravo ime bilo Veli ko Georgijev Kerin. „Vlado je bio tih i izuzetno efikasan ovjek. Nije volio ljudi koji piju. Nije volio ene. Volio je samo u i puno je itao. Do savr enstva je poznavao povijest Vasila Levskog i Hriste Boteva (bugarskih revolucionara). Bio je nationalist.

Makedonija. Švicarska Balkana, Ivan Mihajlov, St. Louis, 1950

Izvor 6

” 9. listopada 1934. u Istanbulu, u domu bugarskog mitropolita Andreja Veli kog, nakon ru ka iza li smo na terasu da pijemo popodnevnu kavu. Oko 4 sata poslije podne Mihajlov je pogledao na sat i rekao: „U ovom trenutku ne to se dogodilo, to e biti fatalno za ovje anstvo! Pokrenuto je novo ra unanje vremena. Po inje novi kalendar, kalendar... Drugog svjetskog rata!”

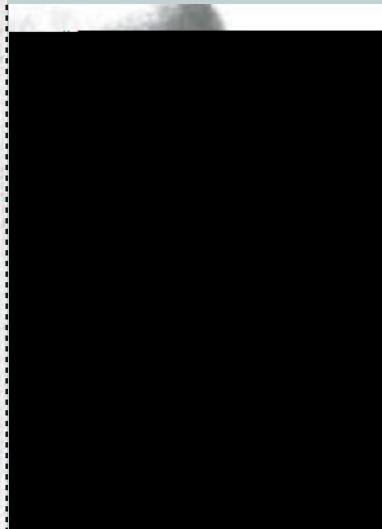
Petar Japov, Dnevnički mitropolita Andeja, Nju Jork, 1937-1972, 19.studenog 1934., Sofija, 2002, 19.

Izvor 7

P N T Č A
N T

Dovoljno je re eno o Jugoslaviji i njezinim narodima. Me utim, mnogi Amerikanci imaju pogre nu predstavu o tome, jer agitatori i politi ki neprijatelji ire glasine o Jugoslaviji i njezinim stanovnicima koji pripadaju razli itim narodima, a svi jednako mrze tiransku vlast koja ih dr i zajedno protiv njihove volje. Istina je da svi Jugoslaveni – Srbi, Slavonci, Hercegovci, Dalmatinci, Crnogorci, Hrvati i Slovenci, pripadaju istoj rasi, govore istim jezikom i dijele zajedni ke ideale i tradicije.

Izvor 8

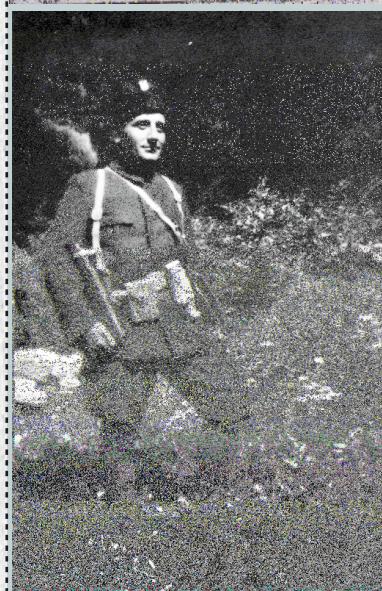

č

- Vlado ernozemski
- Vlado "Voza "
- Veli ko Dimitrov Kerin
- Vlado Georgiev

Krivotvorene putovnice Vlado ernozemskog

ernozemski u ustaškoj uniformi

Izvor 9

BOJICA KRALJA ALEKSANDRA JE LOGLASNI TERORIST

Pobio velik broj onih koji su se protivili nezavisnosti Makedonije

Be – (AP) – Jugoslavensko poslanstvo ovdje otkrilo je da ime ubojice kralja Aleksandra nije Petar Kaleman, ve Vlado Georgijev ernozemski. To je zloglasni makedonski terorist i biv i osobni uvar Ivana Mihajlova, makedonskog revolucionarnog vo e, sada u egzilu.

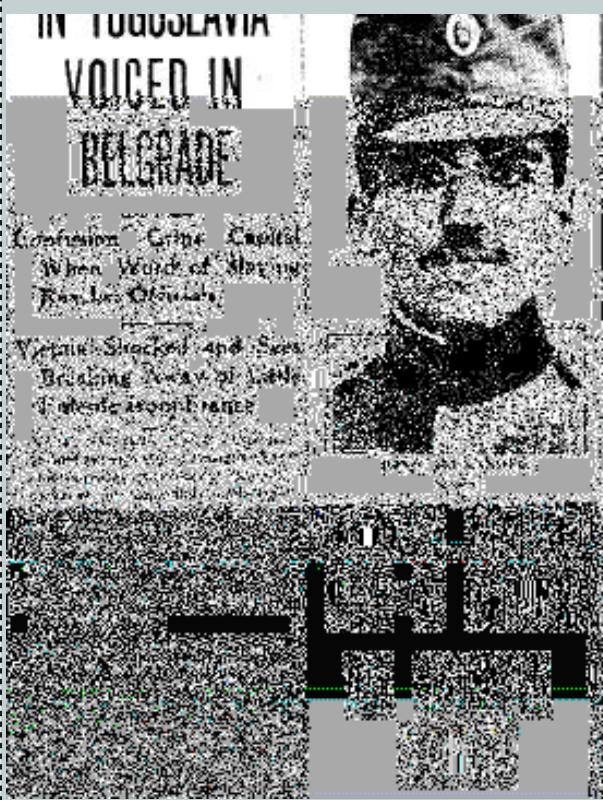
Slu benici izaslanstva rekli su da je Makedonac koristio ime Kaleman kao alias. Oni su izjavili da je on (ernozemski) pobio velik broj onih koji su se protivili nezavisnosti Makedonije.

Re eno je da je on ubio Had i Inova, bugarskog agrarnog lidera 1921...

Prema bugarskim izvorima, ernozemski je 1932. anga iran kao kurir tajnih poruka makedonskih revolucionara i hrvatskih terorista u emigraciji. Nedavno je radio kao instruktor u logoru u Ma arskoj, gdje su, prema tvrdnjama Jugoslavena, Hrvati bili obu avani da koriste bombe i pu ke.

ernozemski je ro en u Kamenici, u ju noj Bugarskoj. Identificiran je, kako je priop eno, zahvaljuju i fotografijama koje je francuska policija dobila od dva biv a jugoslavenska Makedonca koji sada iive u svom rodnom kraju, a s kojima je ernozemski ranije bio povezan.

<http://trove.nla.gov.au/ndp/del/article/10962918>

Izvor 10

č J - š

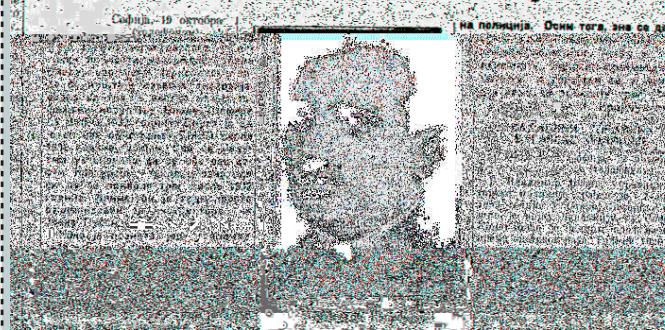
Sofija, 19. listopada (telefonom)

Tko zna iz kojih razloga u pogledu marsejskog ubojice Vlade Georgijeva ernozemskog ovdje pu taju stanovite diverzije. Jedna od tih je vijest o nekom tobo njem istupanju Vlade Voza a iz VMRO poslije 1932. godine. Druga je da je on ak od strane VMRO poslije 1932. ubijen. Sad se me utim ustanovalo da su obje ove vijesti proturene tendenciozno, kako bi mu se prikrio trag poslije 1932. godine. Naime, on je tada jednostavno premje ten za instruktora u Janka-puszti.

Kako je poznato, jo u travnju 1929. godine u Sofiji su predstavnici terorista s Janka-puszte s tada njim Nacionalnim komitetom pod predsjedni tvom g. dr. Stani eva potpisali jedan ugovor. Po tom ugovoru tada je obrazovan njihov zajedni ki front. Ovaj njihov ugovor tada je objavljen u formi deklaracije s potpisima obje strane. Istovjetnost te nja, metoda i ciljeva rada obiju grupa s obje strane je u tisku i na zborovima vi e puta isticana i podvla ena.

Politika, Beograd, 19.studenog 1932.

Убица Влада шофер откомандован је још пре две године за инструктора у Јанка Пусту

Izvor 11

A

Naslov dnevnih novina "Winnipeg free Press", Canada

